

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău
Judecător: N. Vascan.

DECIZIE

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecătorii

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu și Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către Consiliul Concurenței,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldasig” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Asito” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurare „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni împotriva Consiliului Concurenței cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, prin care a fost admisă cererea de asigurare a acțiunii depusă de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni cu privire la suspendarea actului contestat până la soluționarea cauzei în fond,

c o n s t a t ă:

La 3 februarie 2016, Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Concurenței cu privire la contestarea actului administrativ.

De asemenea, Compania de Asigurare „Moldasig” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Asito” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurare „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni au depus cereri de chemare în judecată împotriva Consiliului Concurenței cu același obiect și același temeiuri.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iulie 2016, cauzele civile au fost conexe pentru a fi examinate într-un singur proces (f.d. 177, Vol. VII).

În motivarea acțiunii, reclamantii au invocat că la 28 decembrie 2015, Plenul Consiliului Concurenței a emis decizia nr. DA-78, prin care a fost constatată încălcarea prevederilor art. 5 alin. (3) lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 de către companiile de asigurări Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldasig” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Asito” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni, Societate pe Acțiuni și Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurare „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni cu aplicarea în privința acestora a sancțiunilor pecuniare. Reclamantii consideră că actul administrativ emis este ilegal.

Solicită Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldasig” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Asito” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurare „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 în partea ce se referă la încălcarea art. 5 alin.(1) și (3) Legea concurenței nr.183 din 11 iulie 2012 și aplicarea sancțiunilor pecuniare.

Concomitent la depunerea cererii de chemare în judecată, reclamantul Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a solicitat suspendarea executării pct. 1, pct. 7 și pct. 8 din Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 în partea ce ține de achitarea de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a amenzii în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării, până la soluționarea în fond a cauzei, invocând că punerea în executare a deciziei contestate va duce la perturbarea activității companiei și va îngreuna sarcinile financiare și fiscale ale acesteia, ceea ce va duce la cauzarea unor prejudicii iminente.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016, a fost admisă cererea de asigurare a acțiunii înaintată de Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni și suspendată executarea pct.1, pct. 7 și pct. 8 din Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 în partea ce ține de achitarea de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a amenzii în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării, până la soluționarea în fond a cauzei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 decembrie 2016 a fost admis recursul declarat de către Consiliul Concurenței, fiind casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016 și emisă o nouă decizie sub formă de încheiere prin care a fost respinsă cererea Companiei de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni cu privire la suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 (f.d. 43-46, Vol. II).

La 10 martie 2017 Consiliul Concurenței a depus cerere cu privire la executarea documentului executoriu, iar prin încheierea executorului judecătoresc Oleg Ungureanu din 10 martie 2017 a fost dispusă primirea spre executare a documentului

executoriu nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 cu privire la încasarea din contul Companiei de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni în beneficiul statului a amenzii în mărime de 115 421,52 lei (f.d. 180, vol. IX).

La 24 martie 2017, după intentarea procedurii de executare, Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a depus repetat cerere, prin care a solicitat suspendarea executării actului administrativ în partea aplicării sancțiunii față de acesta, până la soluționarea cauzei în fond, invocând că punerea în executare a deciziei contestate va duce la perturbarea activității companiei și va îngreuna sarcinile financiare și fiscale ale acesteia, ceea ce va duce la cauzarea unor prejudicii iminente (f.d. 166-167, Vol. XI).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, a fost admisă cererea de asigurare a acțiunii înaintată de Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni și suspendată executarea pct. 1, pct. 7 și pct. 8 din Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 în partea ce ține de achitarea de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a amenzii în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării, până la soluționarea în fond a cauzei (f.d.206-213, Vol. XI).

La 11 aprilie 2017, Consiliul Concurenței a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii enunțate cu emiterea unei noi încheieri privind respingerea cererii de asigurare a acțiunii depusă de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni ca fiind neîntemeiate.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Prin prisma normei citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată recursul declarat în termen.

Recurentul, Consiliul Concurenței, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel a emis încheierea bazată pe aplicarea incorectă a normelor de drept procesual. Astfel recurentul susține că intimatul-reclamant nu a probat faptul că prin neaplicarea măsurii de suspendare a actului administrativ contestat s-ar putea produce un prejudiciu eminent.

Menționează recurentul că în cazul încasării sumei amenzii aplicate prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78, ce constituie 1 % din cifra totală de afaceri ce a fost realizată de Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni în anul 2014, compania nu va avea pagube iminente, întrucât orice sancțiune presupune și producerea unui prejudiciu material viitor și previzibil, însă acesta trebuie să fie raportat la capacitatea financiară a întreprinderii în cauză. În acest sens, legiuitorul prin stabilirea amenzii în mărime de 1 % din cifra totală de afaceri, a făcut deja o raportare la această capacitate.

Indică Consiliul Concurenței că nu se atestă careva temeiuri privind ilegalitatea evidentă a actului administrativ contestat, iar instanța nu poate prejudeca fondul litigiului.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii recurate, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii rezultă că, prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 s-a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (3) lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 de către companiile de asigurări Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldasig” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Asito” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurare „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni (f.d. 10-17 Vol. IV).

Potrivit pct. 7 din decizie enunțată mai sus, Companiei de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni i-a fost aplicată o amendă în mărime de 115 421,52 de lei reprezentând 1 % din cifra de afaceri realizată în anul 2014, cu aplicarea factorului 1,2, care urmează a fi achitată, conform pct. 8 din decizie, în bugetul de stat, timp de 60 zile lucrătoare de la data comunicării actului administrativ.

La 3 februarie 2016, Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Concurenței, prin care a solicitat anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 (f.d. 3-8, Vol. IV).

Tot actele cauzei atestă că, Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a solicitat suspendarea pct. 1, pct. 7 și pct. 8 din Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 în partea ce ține de achitarea de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a amenzii în mărime de 115 421,52 lei în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării, până la soluționarea în fond a cauzei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016, a fost admisă cererea de asigurare a acțiunii înaintată de Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni și suspendată executarea pct.1, pct. 7 și pct. 8 din Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 în partea ce ține de achitarea de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a amenzii în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării, până la soluționarea în fond a cauzei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 decembrie 2016 a fost admis recursul declarat de către Consiliul Concurenței, fiind casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016 și emisă o nouă decizie sub formă de încheiere prin care a fost respinsă cererea Companiei de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni cu privire la suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 (f.d. 43-46, Vol. II).

La 10 martie 2017 Consiliul Concurenței a depus cerere cu privire la executarea documentului executoriu, iar prin încheierea executorului judecătoresc Oleg

Ungureanu din 10 martie 2017 a fost dispusă primirea spre executare a documentului executoriu nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 cu privire la încasarea din contul Companiei de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni în beneficiul statului a amenzii în mărime de 115 421,52 lei (f.d. 180, vol. IX).

La 24 martie 2017, după intentarea procedurii de executare, Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a depus repetat cerere, prin care a solicitat suspendarea executării actului administrativ în partea aplicării sancțiunii față de acesta, până la soluționarea cauzei în fond (f.d. 166-167, Vol. XI).

La prezenta cerere cu privire la suspendarea executării actului administrativ Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a anexat suplimentar: situația poziției financiare la 31 decembrie 2016 și situația de profit și pierderi la 31 decembrie 2016 (f.d. 175-179, Vol. IX).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2017, a fost admisă cererea de asigurare a acțiunii înaintată de Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni și suspendată executarea pct. 1, pct. 7 și pct. 8 din Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015 în partea ce ține de achitarea de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a amenzii în mărime de 115 421,52 lei în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării, până la soluționarea în fond a cauzei (f.d.206-213, Vol. XI).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că prima instanță întemeiat a admis cererea Companiei de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni privind suspendarea pct. 1, pct. 7 și pct. 8 din decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015, până la examinarea pricinii în fond.

Conform art. 21 al Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, suspendarea executării actului administrativ contestat poate fi solicitată de către reclamant instanței de contencios administrativ concomitent cu înaintarea acțiunii. În cazuri temeinic justificate și în scopul prevenirii unei pagube iminente, instanța poate dispune suspendarea actului administrativ și din oficiu.

Instanța de recurs reține că, suspendarea executării actului administrativ contestat contribuie real la prevenirea unei pagube iminente și astfel constituie un mijloc eficient de protecție a drepturilor subiective ale participanților la proces.

Cu referire la prevederile enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că prima instanță prin încheierea contestată întemeiat a dispus suspendarea acțiunii deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015, în partea ce ține de încasarea amenzii în mărime de 115 421,52 lei față de Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni, până la examinarea pricinii în fond.

Or, neluarea măsurilor de asigurare a acțiunii în partea solicitată de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni, ar cauza repercusiuni iminente în activitatea normală a agentului economic.

Prin urmare, afirmațiile recurentului, precum că intimatul nu a prezentat careva probe ce ar justifica temeinicia pretențiilor de asigurare a acțiunii întru cauzarea pagubei iminente și ireparabile, Colegiul le apreciază ca fiind declarative, pe motiv că

însăși mărimea sumei dispuse încasării prin decizia contestată constituie prin sine un argument justificator pentru aplicarea măsurilor de asigurare.

Mai mult decât atât conform poziției financiare se confirmă faptul că Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a înregistrat la 31 decembrie 2016 total active în sumă de 39 156 848 lei și total pasive în sumă de 39 156 848 lei (f.d. 178, Vol. IX).

Totodată potrivit situației de profit și pierderi la 31 decembrie 2016, Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni a înregistrat un profit de - 671 344 lei (f.d. 179, Vol. IX).

Prin urmare, luând în considerație probele ce confirmă situația financiară dificilă a Companiei de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni, instanța de recurs menționează că punerea în executare a deciziei contestate va duce la perturbarea activității companiei și va îngreuna sarcinile financiare și fiscale ale acesteia, ceea ce va duce la cauzarea unor prejudicii iminente.

În contextul dat, Colegiul va respinge și criticile Consiliului Concurenței cu referire la prevederile art. 47 alin. (4) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, în sensul că, în cazul în care decizia contestată este anulată de instanță, suma amenzii se restituie plătitorului amenzii în termen de 45 zile din bugetul de stat, or la caz scopul aplicării măsurii de asigurare este prevenirea unei pagube iminente și nu crearea dificultăți judecătorești sau imposibilitatea executarea hotărârii judecătorești.

La fel, nu constituie temei de admitere a recursului nici argumentele recurentului cu referire la prevederile art. 174 alin. (1) CPC, deoarece prima instanță corect a emis încheierea contestată întemeindu-și concluziile pe prevederile art. 21 al Legii contenciosului administrativ, or, art. 278 CPC, statuează că acțiunile în contenciosul administrativ se examinează de instanțele judecătorești respective conform normelor generale ale prezentului cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația contenciosului administrativ. Respectiv, art. 21 al Legii contenciosului administrativ este una din excepțiile prevăzute de art. 278 CPC.

De asemenea, Colegiul reiterează că în condițiile când litigiul în cadrul căreia a fost aplicată măsura de asigurare prin încheierea din 27 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost finisat și nu există o hotărâre definitivă, ci se află la o fază incipientă a procesului civil, Colegiul consideră inoportună anularea încheierii contestate.

Tot aici, este de menționat că instanța de apel la soluționarea cererii de asigurare a acțiunii, a verificat raționalitatea și temeinicia cerințelor reclamantului, reieșind din: - probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor asigurătorii; - dacă există pericolul in mora (pericol de dispariție, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare); - asigurarea unui echilibru între interesele părților cointeresate; - preîntâmpinarea atingerii intereselor publice sau a intereselor unor terți în cazul aplicării măsurilor de asigurare; - în ce măsură modalitatea de asigurare a acțiunii solicitate e în corelație cu obiectul acțiunii înaintate și dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului măsurilor de asigurare; - dacă măsura de asigurare solicitată nu corespunde cu însăși obiectul acțiunii.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea recurată privind aplicarea măsurilor de asigurare, este

compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și dreptul justițiabililor de a beneficia de garanții într-un proces judiciar.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este legală, iar argumentele invocate în recurs sînt nejustificate și respectiv nu constituie temeuri de respingere a cereri Companiei de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni cu privire la suspendarea pct. 1, pct. 7 și pct. 8 din Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-78 din 28 decembrie 2015, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea recurată.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție 7

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Consiliul Concurenței.

Se menține încheierea din 27 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Compania de Asigurare „Moldova-Astrovaz” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldasig” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Moldcargo” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Asito” Societate pe Acțiuni, Compania de Asigurare „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurare „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni împotriva Consiliului Concurenței cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală